

Rimska republika

Društveni instituti i svakodnevnica

Društveni instituti

1. Temeljna jedinica/institut: obitelj

- Pater familias
 - Najstariji muški član obitelji
 - Zakonski: patria potestas – potpuni autoritet nad svim članovima obitelji i imovinom

Posjedovanje građanstva

- Očekivanje braka
 - Strateška jedinica
- Očekivanje potomstva
- Očuvanje bogatstva i ugleda
- Politički savezi
- Očuvanje statusa
- Patricijski status se **nasljeđuje**
- **Institut adopcije**
 - Naročito razvijen krajem Republike
 - Senat mora dati odobrenje
 - Među bogatijim građanima

Društveni instituti

2. Brak – patricijat

- Pravna regulacija ženinog statusa
 - Žena je pod autoritetom oca pa muža
 - Kasna republika – slobodan brak
 - Žena pod kontrolom oca i u braku
- Brak – plebejci
 - Više slobode
 - Različite forme

Društveni instituti

3. Institut rimskog građanstva

- Prava
 - Sudovanje
 - Politička prava (glasovanje)
 - Ugovori
- Obveze
 - Poštivati moralni kod
 - Plaćanje poreza

Društveni instituti

4. Ropstvo

- Kupoprodaja
- Rat
- Rođenje u tom statusu
- Bez ikakvih prava

- Oslobođenje od ropstva

- Mogućnost, ali rijetko
- Oslobođeni robovi – ne mogu postati magistrati
 - Mogu postati trgovci i obrtnici

Društveni instituti

5. Patronat

- Nije pravna obveza
- Moralno-društvena obveza
- Odnos između dvoje ljudi –
klijentelizam
- Omogućava napredak u političko-
društveno-ekonomskom smislu

Društveni instituti

Društvene strukture

- Patriciji - zemljoposjednici
- Plebejci – farmeri, trgovci i obrtnici
- Nobiles (plemići)
- Seljaci
- Siromašni – bez zemljišta
- Robovi

- U središtu razlikovanja

- a. Posjed
- b. Bogatstvo
- c. Status (sloboda)

Društveni instituti

6. Trgovina

- Plebejci primarno
- Patriciji sve do 218. pr. Kr.
 - Zabrana senatorima i njihovim sinovima bavljenje trgovinom

Društveni instituti

7. Zemljoposjedništvo

- Patriciji i plebejci
- Senatori – najbogatiji
- Farme
- Temeljna jedinica zemljoposjedništva
 - Žito
 - Hrana
 - Financiranje obiteljskog bogatstva, održavanje ugleda, patronatskih veza
- Plebejci – mali posjednici
 - Dodjela posjeda: patroni, država ili patriciji
- Rat – temeljni problem i temeljna prednost
 - Plebejci mogu biti unovačeni – negativno
 - Višak radne snage – ropstvo

Društveni instituti

- 7. Zemljoposjedništvo
- Ager publicus
 - Zemlja osvojena ratom
 - Pripada državi – u stvarnosti plemstvo
 - Žitna središtva – do kraja republike vinarstvo
- Mreža akvedukta i vodenica
- Navodnjavanje
- Blizina gradskim središtima
- Razvoj farmi

Svakodnevnica

- Dnevni život
- <https://youtu.be/4N9v1c-T9rc?si=SyfA7jxzfF6YY-v1>
- Dokumentarni film
- <https://youtu.be/0ZEzEBUCOAc?si=gK0qT9mtJVNEZOUC>
- Stanovanje
- https://youtu.be/jyljmHkv2oU?si=W_G8hepbHWtHDfZb
- Kafići
- https://youtu.be/ZBIFej2y01s?si=XIdGjZz1_TzZR9pi
- Terme
- <https://youtu.be/4MYf4G4INzo?si=NmYc7VfJRZNFd8lu>